

© MUSÉUM VITALE, ROSSIGNOL-SOUFFLET SA, 1980. COLLECTIE VAN DE PROVINCIE HENEGOUWEN

BEZOEKERSGIDS

PANORAMA

COLLECTIE VAN DE PROVINCIE HENEGOUWEN

TENTOONSTELLING

24.09.16 > 22.01.17

BP MUSÉE D'ART
S²² DE LA PROVINCE
DE HAINAUT

**App voor smartphone beschikbaar.
Surfen op <http://guide.bps22.be>
en breng een virtueel bezoek aan onze tentoonstelling.
Gratis WI-FI in het museum.**

De collectie van de Provincie Henegouwen is vorm beginnen krijgen aan het eind van de 19e eeuw en het genre van de landschapschilderijen dat in de 17^e eeuw een enorme bloei kende is er ruim in vertegenwoordigd. Een vaststelling die mee aan de basis lag van een nieuwe studie van de collectie. Zo verwijst de titel naar het nieuwe overzicht dat aldus is ontstaan maar evenzeer naar de naam die in 1792 werd gegeven aan een cilindervormig schilderij. Deze panoramaschilderingen bieden een 360° perspectief en getuigen van de wens om “alles te zien”. Dit was ook een van de uitdagingen van de landschapsschilderkunst, of dit nu was in het Vlaamse Wereldlandschap van de 16^e eeuw dan wel in de Veduta, een 18^e eeuwse panoramaschildering van Venetië.

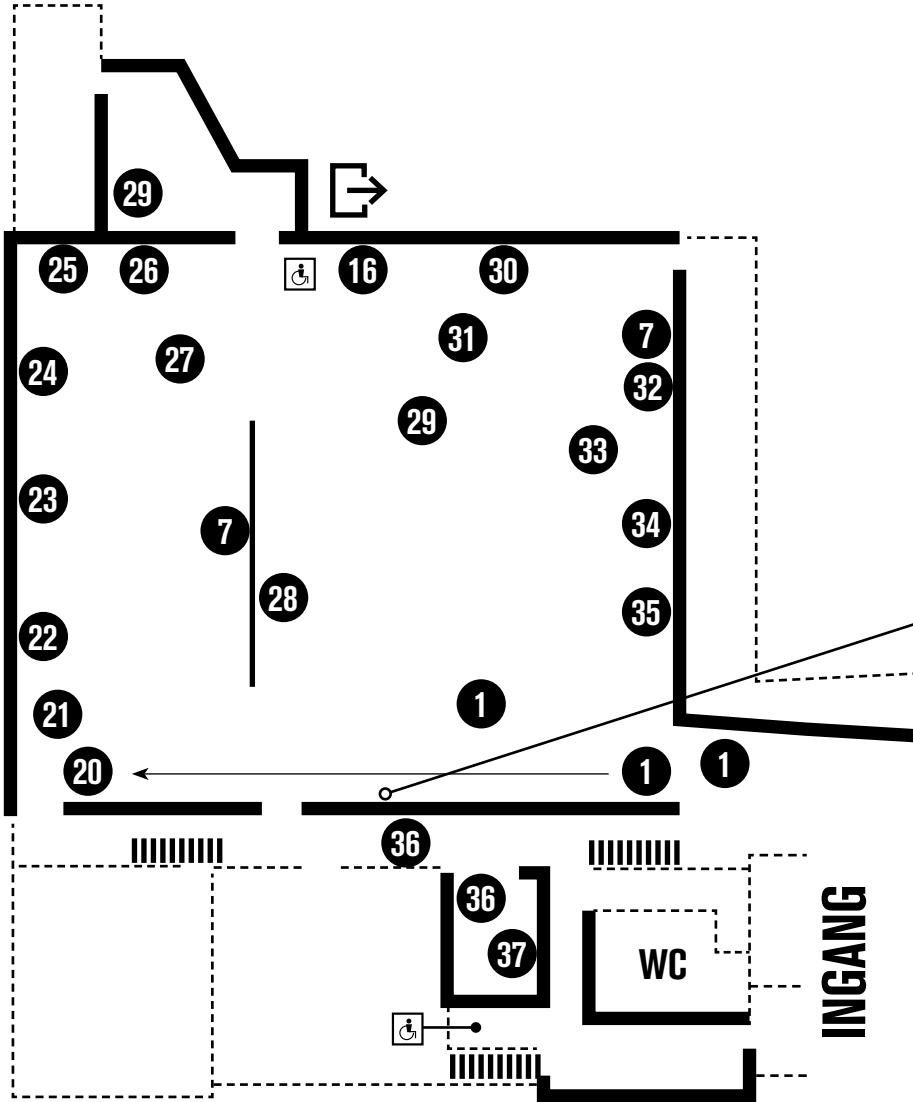
Panorama bestudeert het begrip ‘landschapschilderijen’ en benadert het genre aan de hand van een selectie hedendaagse kunstwerken die een weerspiegeling vormen van de relatie tussen de mens en de natuur, het decor en de hem omringende wereld. De tentoonstelling reikt een veelheid aan invalshoeken aan, nu eens reëel, dan weer imaginair, die het verlangen benaderen om de omgeving te rationaliseren, te verpersoonlijken, te bevatten, heruit te vinden op te domineren.

Maar er is méér gebeurd met de collectie dan louter het maken van een selectie. Een aantal werken werden, in samenspraak met de kunstenaars, herwerkt terwijl andere geïntegreerd werden in een nieuwe productie. Aan Michel Couturier, Michaël Dans, Simona Denicolai & Ivo Provoost, David Evrard en Emilio López-Menchero die allemaal reeds vertegenwoordigd zijn in de collectie, werd gevraagd om nieuw werk te creëren en zo de tentoonstelling extra dynamiek te geven. Aan Bruno Goosse werd gevraagd om zijn installatie *Classement diagonal* voor te stellen. Daarin reflecteert hij over het behoud en de bescherming van het Slagveld van Waterloo en van zijn panorama. Stuk voor stuk visies die resulteren in zowel een zintuiglijk verrijkende ervaring als in een kritische kijk op het individu en zijn omgeving.

De scenografie van de tentoonstelling in de Grote Hal van BPS22 is een combinatie van verschillende technieken. Zo worden in één ruimte zowel een veelheid aan kunstwerken opgehangen maar zijn er anderzijds ook uitermate sobere opstellingen. Een ‘mise en abîme’ van de boodschap van de tentoonstelling die de bezoeker wil triggeren door hem te confronteren met verschillende artistieke contexten.

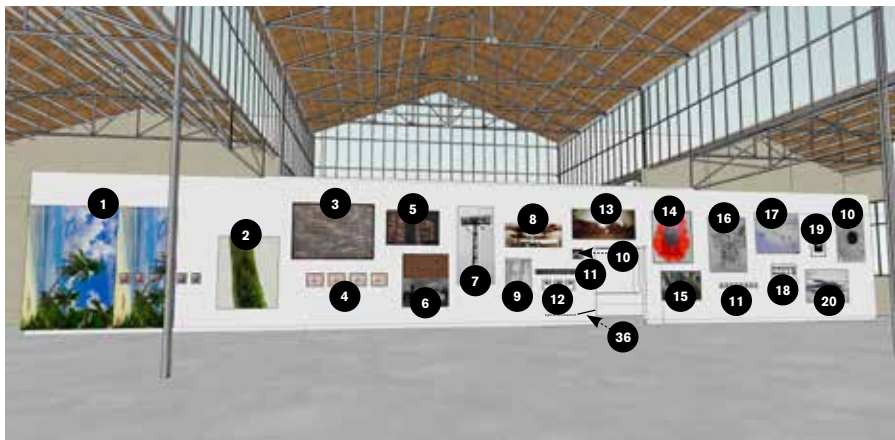
GRANDE HALLE

0

SALLE PIERRE DUPONT

0

**METAMORPHIC
EARTH**

01 DAVID EVRARD

Luik (BE), 1970

BANC PUBLIC

2001, bank (hout).

PALMIERS

2016, posters. Productie: BPS22.

SEMNOZ

2011, foto. Collection de l'artiste.

HARPE, MARSEILLE, 2016

2016, tekening. Collectie van de kunstenaar.

THE SPIRIT OF ECSTASY, PP. 80-81 ET PP.206-207

2016, tekening. Collectie van de kunstenaar

SÉRIE MONTAGNE DE LA LUNE

2012, collages. Deelcollectie Bordeaux en Marseille.

David Evrard is beeldend kunstenaar, auteur en uitgever. Hij heeft een veelzijdig oeuvre dat gekenmerkt is door zijn ambitie om bestaande indelingen, zowel op het gebied van kunst, cultuur als maatschappij, bewust te doorbreken.

Banc public is gemaakt door meubelmakers uit de streek van Charleroi. Het object fungeert zowel als meubilaire, stadsdesign, architecturaal element en beeldhouwwerk. Deze multifunctionaliteit heeft het te danken aan zijn ambigue statuut. De bank biedt een 360 gradenzicht van de expositieruimte en is versierd met een veelkleurige verlichting die de verschillende functies oproept. Dit beeldhouwwerk is opgevat als een openbare ruimte zowel door zijn gemeenschappelijke dimensie maar ook door zijn verwijzing naar het alledaagse.

De posters, foto's, collages, teksten en tekeningen van David Evrard maken deel uit van een globaal oeuvre dat een kritische reflectie op de wereld uitdraagt. De kunstenaar zet op die manier een punt achter een tijdperk: dat van het wegvallen van aanknopingspunten en utopieën. Zijn aanpak past in het kader van de overgang naar een nieuw tijdperk dat geïnspireerd is op de science fiction van J.G. Ballard. Dit tijdperk is levendig, kleurrijk, creatief en doordrongen van erotiek en gevaar. "We vinden de wereld die we waarnemen zonder na te denken zelf uit, door ons van binnenuit te verrijken, gestuurd door ons verlangen".

* Bloemlezing, in: EVRARD David, *The Spirit of Ecstasy*, Bruxelles, Komplot en BlackJackEditions, 2012, p.81.

02 ERIC POITEVIN

Longuyon (FR), 1961

SANS TITRE

1998, Cibachrome kleurenfoto op hout - Editie 3/3.

De werkwijze van Eric Poitevin is nauw verbonden met de grote thema's uit de kunstgeschiedenis. Hij knoopt aan bij het genre van het landschap, portret, naakt en stillvenen. Zijn onderwerpen, die vaak frontaal en koud afgebeeld zijn en meticuleus gecentreerd, baden meestal in een zee van koud licht. Zijn foto's zijn steevast op groot formaat en hij maakt geen gebruik van trucage of kunstgrepen. Hiermee sluit hij aan bij de fotografen van de Dusseldorfer school (Thomas Ruff, Axel Hütte) die altijd op zoek gingen naar zuivere beelden. Eric Poitevin heeft verschillende reeksen gemaakt over bosge-

zichten. Op de afbeelding van een stuk boomstam zien we zowel een minimalistisch, bijna abstract aspect alsook een gedetailleerd aspect met een overvloed aan gegevens. De ambigüiteit van zijn werk berust op de plastische kwaliteiten die nauw aansluiten bij de schilderkunst. Dit fotografische realisme geeft de foto een quasibrutaliteit.

03 MICHEL FRÈRE

Brussel (BE), 1961 – Morlanwelz (BE), 1999

CONSTABLE ENGLAND II

1993, olie op doek.

Met dit schilderij sluit Frère expliciet aan bij de landschapsschilders. De titel van het werk verwijst trouwens naar de tentoonstelling in het Metropolitan Museum of Art (1983) die gewijd was aan de Britse landschapsschilder John Constable (1776-1837). De horizontaliteit en de gebruikte tinten (bruin, oker, wit, groen en rood) roepen herinneringen op aan het oeuvre van de kunstenaars die naar het woud van Fontainebleau (FR) trokken om er te schilderen. De stijl van Michel Frère ligt in het verlengde van, of liever, actualiseert het landschapsgenre van de 19e eeuw toen de kunstenaars voor de eerste keer naar buiten trokken voor een directe confrontatie met de natuur. De pasteuze verflagen van Frère prijzen in zekere mate de bewerkte grond als origineel landschap. Deze vibrerende verfmassa creëert door de dikke lagen een fysiek verband met het werk en dompelt de toeschouwer onder in de sensualiteit van de materie.

04 THIERRY TILLIER

Charleroi (BE), 1957

SÉRIE ATLAS / BOTANICA N°12, 6, 3, 4

2001, collages op papier.

Thierry Tillier, die zichzelf omschrijft als "artmaker", brengt sinds 1976 avant-gardistische kunst- en literaire tijdschriften uit (*Anatolie au Café de l'Aube*, *Devil/Paradis*, *Sphynx*, *Le Point d'ironie*, enz.). In volle punkperiode en gefascineerd door de Beat Generation maakt hij hoofdzakelijk collages en schrijft hij. In zijn kunstwerken toont hij resoluut een gedesoriënteerde wereld. De grote thema's van de consumptiemaatschappij worden willekeurig naast elkaar geplaatst, overbelicht, over elkaar geschoven en benadrukt door typografische tekens, getypte teksten, krantenartikelen, erotische prenten, enz. Het resultaat is een soort van polysemische rebus. Via esthetisme en verfijndheid draagt het werk een kritische en politieke boodschap uit. Als Thierry Tillier oude didactische kleurenlitho's van planten (rode aalbesstruik, perenboom, amaniet die vliegen doodt of eetbare boleet) schikt op vergeelde atlaskaarten met een geografie die niet langer bestaat, dan onderstreept hij de veranderingen die te wijten zijn aan de huidige mondialisering.

05 MICHEL CLEEMPOEL

Brussel (BE), 1954

16 SEPTEMBRE 1998

1998, computergraphics – digitale afdruk op doek 1/1.

Het werk van Michel Cleempoel evolueert van de klassieke fotografische afdruk naar de introductie van digitale technologieën vanaf de jaren 1990. Tijd en licht zijn twee doorslaggevende factoren in zijn werkwijze en leiden tot dit werk waarin de schaduw centraal staat. De schaduw is het eerste fotografische beeld dat we van onszelf hebben, legt hij uit. Via tijd, licht en zijn schaduwen onderzoekt Cleempoel de begrippen identiteit en perceptie, de wereld en haar uiterlijke verschijningsvorm. De schaduw die zich aftekent op het behangpapier verwijst naar de verhouding met de buitenwereld, het licht en de beschouwing die wordt gesuggereerd door de lege stoel. Het licht dat verwijst naar het verbeelde landschap benadrukt het interieur en de bloemmotieven. Er voltrekt zich met andere woorden een heen-en-weerbeweging die vragen oproept over onze perceptie maar ook over de verhouding tussen natuur en cultuur.

06 JEAN-MARIE MAHIEU

La Bouverie (BE), 1945

WELCOME TO CASAB

2006, digitale hoogdruk op doek.

Jean-Marie Mahieu heeft van zijn woonomgeving, de Borinage, een ontdekkingsterrein gemaakt om alle kenmerken ervan, zowel op esthetisch als op sociaal vlak, goed op te nemen. Tijdens zijn omzwervingen dompelt hij zich onder in de geschiedenis van deze regio door duizenden clichés te nemen. Deze vormen zijn basismateriaal dat hij manipuleert aan de hand van andere media zoals de schilderkunst, gravure of grafische vormgeving. De kunstenaar legt uit dat de ontdekking van andere culturen in de wereld en de verhouding tot het andere hem hebben in staat gesteld om de streek die hij al heel lang bestudeert beter te begrijpen. Op de foto van dit doek zien we een woning uit de streek waarop iemand met een spuitbus "Welcome to Casablanca" heeft geschreven. Dit verwijst naar de migrantenbevolking die er leeft. Boven deze foto heeft Mahieu een lijnenwirwar aangebracht die de focus van de toeschouwer verlegt om zo een synthese te bewerkstelligen van het plaatselijke en het universele.

07 MICHEL COUTURIER

Luik (BE), 1957

COLONNE

1992, foto op aluminium en hout.

BATTRE LA VILLE

2005, video (8 min). Co-productie: Equipe Monac.1 (Lille) / Bureau d'Art et de Recherche (Roubaix) / C.R.R.A.V - Centre Régional de Ressources Audiovisuelles (Tourcoing). Met de steun van Provincie Henegouwen en BPS22.

Met Ugo Dehaes en Chloé Dujardin.

SANS TITRE

2016, tekening met bladgoud op papier. Collectie van de kunstenaar.

Het oeuvre van Michel Couturier berust op de fotografie maar draait in de eerste plaats om ruimte en materie. Aan de hand van de architecturale details van *Colonne* probeert hij op basis van tweedimensionale beelden een materialiteit en volume uit te drukken. De zuil krijgt voor de toeschouwer effectief volume dankzij de leegte waarin de schacht zich kan aftekenen. Bovendien gebruikt Couturier een bolle drager waardoor het werk driedimensionaal wordt.

Battre la ville toont de dolle rit van twee jongeren in een stad. De video onderzoekt het begrip 'vrijheid' in de openbare ruimte. Couturier gaat ook in op het fenomeen van vervreemding en pijn in een consumptiemaatschappij die gebaseerd is op de principes van vrijheid en individualiteit. In het merendeel van zijn werken stelt Michel Couturier objecten of onderwerpen op de voorgrond. Een uit zijn context gehaald element wordt een vorm die de toeschouwer kan begrijpen als teken. Maar het onthult in de eerste plaats zijn symbolische, zelfs poëtische dimensie, zoals bijvoorbeeld de tekening met bladgoud waar een banaal stadselement wordt uitvergroot.

08 MARIN KASIMIR

München (DE), 1957

EMMERTSGRUND

1993-1999, Cibrachrome foto op diasec – Editie 1/3.

De 360 gradenopname is een belangrijk onderdeel van de werkwijze van Marin Kasimir. De onderwerpen die hij aansnijdt en de technieken die hij gebruikt zijn verbonden met architectuur, stedenbouwkunde, landschapsschilderkunst, toneel of film. Hij probeert de publieke ruimte een andere vorm te geven door een enscenering die zowel de sociale en politieke organisatie van een plaats als de esthetische en culturele codes ervan blootlegt. Tijdens de opname draait het apparaat 360° rond zijn as om een panoramische foto te nemen die de ruimte verdraait en ons gezicht ontregelt. De toeschouwer ziet geen momentopname van een door het terrein bepaalde plaats, maar een gecorrigeerd beeld dat, zo legt Kasimir uit, “rekening houdt met de gelijktijdigheid van tegengestelde of verschillende werkelijkheden, om de co-existentie van deze verschillen te benadrukken.”

09 BENOÎT PLATÉUS

Chênée (BE), 1972

PERCER À JOUR

1999, geperforeerde MDF-plaat.

De ontstaansgeschiedenis van *Percer à jour* gaat terug naar een brochure van een revalidatiecentrum voor gezichtsstoornissen. De afbeelding is een samengesteld geheel (radiator, oogtest, gordijn, venster, landschap) en is ontworpen om het oog te stimuleren. Om deze afbeelding te kunnen waarnemen, moet de toeschouwer achteruitgaan en zijn focus verleggen. Deze verplaatsingen zijn niet alleen noodzakelijk om het werk te kunnen waarnemen. Platéus wil de toeschouwer op die manier adviseren om de beelden in onze overgemediatiseerde maatschappij van een afstand te beschouwen. Maar hier zijn onze ogen des te meer gedesoriënteerd omdat het beeld bestaat uit honderden met een boormachine geperforeerde gaatjes die fungeren als het raster van een zwart-witproductie. In zijn onderzoek naar de constructie/deconstructie van het beeld drijft Benoît Platéus de verplaatsingen om de verschillende objecten in het beeld te kunnen waarnemen op de spits. Aangezien zijn werk alleen maar lichteffecten zijn, bindt hij niet alleen de strijd aan met het beeld maar ook met de drager, het papier, dat hij elimineert.

10 MICHEL FRANÇOIS

Sint-Truiden (BE), 1956

SANS TITRE

1990-1994, zwart-wit foto .

SANS TITRE

1998, zwart-wit foto – originele afdruk 7/30.

De kunst van Michel François hangt nauw samen met de verschillende levensvormen (menselijke, plantaardige, minerale, organische). Zoals een antropoloog verzamelt hij objecten, materialen, gebaren, houdingen en rudimentaire handelingen in hun meest banale en onbetekenende vorm om er kracht, emotie en poëzie uit te halen. Hij verbindt deze conceptuele vereiste met een vormelijke verleiding die de toeschouwer in zijn zwart-witfoto's terugvindt. Hij speelt subtiel met tegenstellingen als binnen- en buitenkant, het natuurlijke en artificiële, het intieme en universele, leegte en volheid, stabiliteit en kwetsbaarheid, veiligheid en gevaar. Hij slaagt erin de blik van de toeschouwer te richten om de verschillende lezingen van deze beelden die op het eerste gezicht banaal lijken te ontdekken.

11 ANDRÉ STAS

Luik (BE), 1949

FILM

1989, collage.

SÉRIE PHOTOGRAPHIES IMAGINAIRES

1989, collages.

André Stas maakt heel veel collages. Hij is lid van het *Collège de Pataphysique*. Het mag dan ook geen wonder heten dat hij ervan houdt grenzen te doorbreken met humor en spot. De beelden die hij uitkipt en drastisch bewerkt komen uit vrouwentijdschriften, de pers, pornotijdschriften, de kunstwereld en de populaire cultuur. Hij maakt bijtende toespelingen, gewilde versprekingen, schokkende afbeeldingen die soms wrang zijn en de toeschouwer zelfs van streek brengen. Deze collages zijn tegenover de realiteit soms een uitlaatklep, soms een vuistslag vol in het gezicht. Zijn *Photographies imaginaires* plaatsen twee universa, twee verbeeldingen naast elkaar om een derde te creëren dat vaak doordrongen is van poëzie, zelfs als hij delicate onderwerpen behandelt. *Film* toont een scène op basis van een opeenvolging van eenzelfde beeld dat één na één wordt versierd met personages en artistieke verwijzingen. Het is aan de toeschouwer om hierbij een maf verhaal te bedenken. Door zijn vormgeving en aanpak voelt de kunstenaar zich sterk verbonden met de surrealisten.

12 LOUISE HERLEMONT

La Louvière (BE), 1980

SANS TITRE (1941)

2007, gemengde techniek – computergraphics en krijt op papier.

SANS TITRE (1945)

2007, gemengde techniek – computergraphics en krijt op papier.

SANS TITRE (1945)

2007, gemengde techniek – computergraphics en krijt op papier.

Voor deze reeks heeft Louise Herlemont bestaande clichés met digitale technieken bewerkt om de lijken ervan te verwijderen. Ze creëert op die manier raadselachtige afbeeldingen die de toeschouwers stimuleren om hun eigen verhaal te bedenken. De kunstenaar wil op die manier een reflectie over de media en hun interpretatie op gang brengen. Ze besteedt uren aan de bewerking van fotografische negatieven om de essentie ervan te kunnen overbrengen. Dit is een radicale en eenvoudige manier om nog meer zichtbaar te maken wat nochtans onzichtbaar is geworden. Louise Herlemont probeert op die manier beelden te bewaren door ze een nieuwe aanblik te geven waaruit nieuwe indrukken ontstaan.

13 CHRISTINE FELTEN & VÉRONIQUE MASSINGER

Moeskroen (BE), 1950 & Brussel (BE), 1947

BRUXELLES: LA FOIRE DU MIDI

1990, Cibachrome foto gemaroufleerd op aluminium.

Deze foto is gemaakt door het duo in hun "Caravana Obscura" dat ze zelf ontworpen hebben. Met deze uitvinding verwijzen ze naar de voorloper van het fototoestel, de camera obscura. Zoals de naam aangeeft, gaat het om een caravan die ze getransformeerd hebben tot een reusachtige en mobiele donkere kamer. Hun panoramische foto's van stads en industrie omgevingen onderzoeken het begrip "territorium", niet om een overblijfsel of herinnering vast te houden maar om de voortschrijding zelf van de tijd, het verlies, het vergeten en de verdwijning te tonen. De voor, die gewoonlijk luidruchtig en druk is, lijkt leeg op deze foto. Nochtans bewijst de vaagheid van de attracties en van de parasols en de baan van de zon aan de hemel dat hier een beeld van bijna een ganse dag is gemaakt. De opname, die verschillende uren in beslag nam, heeft de passage van mensen niet geregistreerd waardoor de voor een spookachtige aanblik biedt.

14 JOSÉ MARÍA SICILIA

Madrid (ES), 1954

LA LUZ QUE SE APAGA

1998, olie en was op hout.

José María Sicilia werkt rond licht en experimenteert met de grenzen van de schilderkunst. Zo maakt hij overvloedig gebruik van was en papier dat hij vermengt met olie om een dichte, doorschijnende massa te bekomen. Door deze behandeling lijkt het onderwerp van het schilderij te verdwijnen in de structuur van het doek. Alleen het licht kan het afgebeelde bereiken. *La luz que se apaga*, dat we kunnen vertalen door "schemering", is een moment tussen twee toestanden, wanneer we niet meer duidelijk kunnen waarnemen. Wat de kunstenaar interesseert, is wat er gebeurt na de verdwijning van het licht. Deze bloem in een levendig en intens rood kan niet meer duidelijk onderscheiden worden. Is het een klaproos, een roos of een orchidee? De vorm van de bloem is onzeker en wordt nader bepaald als de olie in contact komt met de was. De verleiding maakt plaats voor een vorm van mysterie en vreemdheid die onze blik richt naar de materialiteit van het werk.

15 JUAN PAPARELLA

Buenos Aires (AR), 1965

PIRANGA FLAVIA

Ongedateerd, kleurenfoto.

Juan Paparella heeft de kelders van museum voor natuurwetenschappen verkend en foto's genomen van wat de bezoekers niet te zien krijgen: dode vogels die zorgvuldig gerangschikt liggen in laden. De verleiding die uitgaat van deze verenkleden in bonte kleuren staat in scherp contrast met de opeenhoping en etikettering van de vogels. Het is niet makkelijk om dit onderwerp van zich af te zetten ook al heeft Paparella de herhaling van het beeld benut om een behangpapier te ontwerpen naar aanleiding van een tentoonstelling. De belangstelling van Paparella voor dode dieren zegt zowel iets over het nut van taxidermie als over het mens-zijn. Onze nood aan klasseren, bewaren en identificeren confronteert ons met onze eigen sterfelijkheid. Deze opgezette vogels bevatten talloze symbolen die verwijzen naar het leven en zo probeert de kunstenaar voortdurend het menselijk lot ter discussie te stellen.

16 MICHAEL DANS

Luik (BE), 1971

LOOPING

2001, sculptuur (hout) - Exemplaar 1/3.

SANS TITRE

Ongedateerd, tekening met Chinese inkt op papier.

Collectie A. Baumans.

De ontstaansgeschiedenis van dit buitengewone nestkastje is anekdotisch en onthult de diepgewortelde angst van Dans om te creëren, des te meer daar hij tijdens de 49e Biënnale van Venetië wordt geconfronteerd met de grote namen uit de kunstwereld. Daarom maakt hij met zin voor ironie en humor een schuilplaats voor kunstenaars. Maar bij nader inzicht is het onderkomen veeleer onrustwekkend: de voorkant lijkt doorzeefd met kogelinslagen, de binnenkant is niet geschikt voor claustrofobie en de uitvergroting doet denken aan het gigantisme in vele griezelfilms. Kortom, voor iemand die een veilig toevluchtsoord zoekt, is dit irrationeel en onrealistisch nestkastje uiterst verontrustend.

Dans past wel vaker schaalvergroting en uitvergroting toe in zijn werk, zoals in deze tekening met Oost-Indische inkt. De vaas met bloemen dient niet om de opbouw van de tekening te vervolmaken noch fungeert ze als versiering. Ze doet zich volop gelden en symboliseert het plezier dat men beleeft aan de verfraaiing van zijn interieur met bloemen. De tekening, die op het eerste gezicht aantrekkelijk oogt, bevat een dubbelzinnigheid die een zekere ironie blootlegt: het verband dat wordt gelegd tussen dit banale culturele gebaar en de natuur.

17 MASSIMO VITALI

Como (IT), 1944

ROSIGNANO-SOLVAY. SEA 1

1998 (augustus), kleurenfoto 5/9 - negatief nr. 0080 van de reeks *Beach & Disco*.

Het bijna melkachtige water van Rosignano en het witte zand geven dit strand een paradijselijke aanblik. Nochtans wordt deze witachtige kleur veroorzaakt door afvalwater dat de Solvayfabriek die we op de achtergrond zien, loost in de zee. Kalksteen, bicarbonaat maar ook zware metalen zoals kwikzilver, lood en aluminium vervuilen de stranden in de regio. De fabriek van Rosignano (1912) was de eerste sodafabriek in Italië en transformeerde de streek door heel veel jobs te creëren. Sindsdien heeft de fabriek alle natuurlijke hulpbronnen van zoet water en zout uitgeput en de goede werking van de zeebodem duurzaam vernietigd. Dit strand, dat symbool staat voor het zomerse leven wanneer de afstand tussen de sociale klassen vervagen, is gedramatiseerd door het vogelperspectief. Het tafereel bevat een paradox. Tegenover het symbool van een sociale, ecologische en economische ramp genieten de vakantiegangers, die hoofdzakelijk jonge werklozen zijn, van een goedkoop en ontspannen dagje aan zee in een bedrieglijk decor.

18 JACQUES CHARLIER

Luik (BE), 1939

PAYSAGE PROFESSIONNEL

1964, montage (zwart-wit foto's).

In 1958 wordt Jacques Charlier bediende om den brode bij de Provinciale Technische Dienst van Luik. In 1963 begint hij een collectie foto's aan te leggen die hij met medeweten van zijn collega André Bertrand uit de vuilnisbak van de mechanografische afdeling van zijn dienst haalt. Dit zijn professionele documenten voor de uitwerking van projecten zoals verbeteringswerken aan wegen en riolering, normalisatiewerken aan waterwegen of de implanting van industriezones. Hij besluit ze zich toe te eigenen om zijn eigen sociale en sociaal-economische realiteit te creëren door de foto's in een kunstcontext te plaatsen. Hij ondertekent ze en voegt er een certificaat aan toe om een discussie op gang te brengen. De foto's staan lijnrecht tegenover de klassieke opname omdat ze niet gecentreerd noch systematisch opgebouwd zijn. Ze bevestigen met andere woorden hun oorspronkelijke functie omdat de regels van de traditionele fotografie niet werden toegepast.

19 GABRIEL BELGEONNE

Gerpennes (BE), 1935

PAYSAGE PAR LA FENÊTRE

Ongedateerd, niet genummerde gravure.

Gabriel Belgeonne is in de eerste plaats graveur. Hij laat geen enkele gelegenheid onbenut om deze kunstdiscipline, die hij beschouwt als de verbindende factor van zijn schilderkunst, beeldhouwkunst en fotografie, op te waarderen en open te breken. Zijn eerste werken sluiten aan bij het abstract expressionisme. Vanaf eind jaren 1960 wordt zijn werk meer geconstrueerd en evolueert hij naar een minimalistische stijl met een persoonlijke beeldtaal van uiteenlopende tekens. Deze gravure is een voorbeeld hiervan. De titel roept een afwezig landschap op, maar de buitenomgeving krijgt wel degelijk een plaats in het werk via de vorm die een tekstballon symboliseert. Hierdoor ontstaat een dialoog tussen de binnen- en buitenomgeving, tussen de toeschouwer en het werk, tussen de werkelijkheid en het verbeelde. Belgeonne behandelt het landschap als iets abstracts en gaat op die manier de dialoog aan met de werken van Michel Cleempoel en Benoît Platéus.

20 ALLAN SEKULA

Erie (US), 1951 - Los Angeles (US), 2013

EUROPA 2011

2011, chromogenische afdruk.

Allan Sekula was een bijzonder veelzijdige kunstenaar (fotografie, video, performance), theoreticus, fotografiehistoricus en vermaard auteur. Begin jaren 1970 ging hij in tegen de esthetische normen en dominante ideologie in de fotografie. In een tijd waarin de documentaire met uitsterven wordt bedreigd¹, probeert Allan Sekula de sociale dimensie van het genre nieuw leven in te blazen. Tegelijkertijd stelt hij de sociale reportage die armoede toont en het fotojournalisme dat medelijden beoogt aan de kaak. De foto *Europa, 2011* behoort tot één van de laatste reeksen die Sekula heeft gemaakt. We zien een op de rug geportretteerde man die gestrand is op een bank. Deze foto ondermijnt het beeld van Europa dat er niet in slaagt een oplossing te vinden voor de vluchtelingen, migranten en daklozen die nochtans deel uitmaken van de dagelijkse realiteit. De foto toont ook het gefantaseerde beeld dat deze man zonder gezicht van Europa heeft.

¹ Vanaf 1967 had John Szarkowski de dood van de sociale documentaire aangekondigd naar aanleiding van een tentoonstelling in het MoMA, *New Documents*, die gewijd was aan Diane Arbus, Lee Friedlander en Gary Winogrand in: Dominique Baqué, *Photographie plasticienne, l'extrême contemporain*, Editions du Regard, Paris, 2004, p.253.

21 FRANCK SCURTI

Lyon (FR), 1965

DECOR AND DREAMS

1992, gemengde techniek (4 diaprojectoren en 4 maquettes op sokkel).

Het oeuvre van Franck Scurti draait om de opwaardering van afval. Hij gebruikt objecten die de plaatselijke bevolking heeft voortgebracht en transformeert triviale voorwerpen via bijwerking en vergroting tot kunstwerken, om zo de toeschouwer aan het denken te zetten over mogelijke vormen van de sculptuur. *Decor and Dream* bestaat uit vier minimalistische maquettes van woningen waar aan de binnenkant illustraties van interieurs uit de tijdschriften *Maison et jar-*

din, Art et décoration, Maison et travaux en *Marie-Claire* werden aangebracht. De illusie van de comfortabele rijkdom in een geïndividualiseerde woning wordt doorprikt omdat Scurti de verlangens en dromen van een maatschappij die verzadigd is van reclame en in slaap gewiegd door een consumptiediscours op de spits drijft.

22 JAN KOPP

Frankfurt (DE), 1970

COURIR NIEMEYER 1

2013, video (3 min 42) - Editie 1/5.

De stad is een fundamenteel leitmotiv in het werk van Jan Kopp. Soms omsingelt hij dan weer observeert hij de stad om er de kleinste poëtische tekens op te vangen. De stadsomgeving is voor hem een verkenning- en experimenteerruimte. Kopp onderzoekt op die manier onze dagelijkse, politieke, fysieke of tijdelijke omgevingen. In deze video jocht hij op een terrein in Tripoli tussen gebouwen die werden ontworpen door de Braziliaanse architect Oscar Niemeyer voor de Internationale Beurs toen Libanon nog floreerde. Deze uitgestrekte bouwwerf werd nooit afgewerkt en de gebouwen van de site werden van 1975 tot 1990 ingenomen door de achtereenvolgende militieën die de stad controleerden. De opname gebeurde vanuit een hoge verdieping van één van de gebouwen. De camera volgt het loopparcours van Kopp en toont tegelijkertijd de esthetiek van een plaats die doordrongen is van utopieën en conflicten.

23 FRÉDÉRIC LEFEVER

Charleroi (BE), 1965

SPERLONGA (I), 1998

Juli 1998, kleurenfoto op aluminium - Editie 1/3.

SPERLONGA (I), 1998

Juli 1998, kleurenfoto op aluminium - Editie 2/5.

Vanaf 1994 wordt architectuur het centrale onderwerp van de foto's van Frédéric Lefever. Hij kiest voor een strenge kadering, zonder reliëf noch diepte, om alleen de essentie te bewaren, dat wil zeggen de vormen, lijnen en kleuren die van belang zijn voor de opbouw van het beeld. Hij gebruikt hiervoor een technische camera waarmee hij een gecorrigeerd beeld kan bekomen. Deze clichés werden genomen in Sperlonga tijdens zijn verblijf in de Villa Medici in de Italiaanse hoofdstad. We zien de geraamten van onafgewerkte huizen in deze spookstad die zich ten zuiden van Rome bevindt. Lefever focust op de structuur van de constructies. In tegenstelling tot zijn andere afbeeldingen waar de gebouwen het landschap terugdringen tot de randen van de foto, komt de natuur hier volledig tot haar recht, hoewel ze in ruitjes verdeeld is door de structuur van het gebouw.

24 DEIMANTAS NARKEVICIUS

Utena (LT), 1964

EUROPE 54° 54' – 25° 19'

1997, kleurenfilm 16 mm overgezet op DVD (8 min), klank.

Deze film gaat over de val van het communisme en de uitbreiding van West-Europa naar het Oosten. De kunstenaar verplaatst zich van zijn woonplaats Vilnius naar het geografisch centrum van Europa dat zich op een twintigtal kilometers bevindt. Deze video laat een andere manier zien om het landschap en de natuurlijke omgeving te benaderen, namelijk als componenten van de individuele en collectieve identiteit. Deze expeditie werd als een documentaire gefilmd met een super 8-camera. Narkevicius geeft commentaar in voice-over. De documentaire heeft ook een ideologische insteek: het verhaal wordt voorgesteld als een epos met de onderliggende uitdagingen die de integratie van Litouwen in Europa met zich meebrengt.

25 BALTHASAR BURKHARD

Berne (CH), 1944 – 2010

NAMIBIA 2000

2000, 9 zwart-wit foto's op bariet fotopapier, op karton.

Balthasar Burkhard heeft in zijn carrière de dingen die hem raken altijd heel menselijk en rechttoe rechtaan vastgelegd, zoals een allegorie van de werkelijkheid. Via zijn foto's nodigt hij de toeschouwer uit om na te denken over de vergankelijke schoonheid van de wereld. Na een verblijf in Japan in 1987 ruilt hij de grote formaten in voor meer intimistische werken. Vanaf 1992 maakt hij vooral heliogravures omdat deze techniek de kwaliteit van de texturen benadrukt en zo beter aansluit bij zijn fascinatie voor de zintuiglijke materialiteit van foto's. Dankzij dit procedé krijgen zijn foto's een quasisculpturale kwaliteit en kan hij de verschillende materies eindeloos doseren met nu eens verzadigde dan weer lichte grijstinten. Hij maakt op zijn reizen door bergstreken (*Ecosse*, 2000) en woestijnen (*Namibia*, 2000) landschapsfoto's in subtiele grijstinten die focussen op de essentie.

26 EDITH DEKYNDT

Ieper (BE), 1960

PROVISORY OBJECT 1

1997, video (3 min) - Editie 1/10.

Edith Dekyndt observeert en belicht dagelijkse rituelen en fysieke fenomenen via een minimalistische esthetiek. Ze maakt ons op een poëtische manier deelgenoot van wat nauwelijks waarneembaar is. *Provisory Object 1* behoort tot een reeks van drie video's waar een zeepbel wordt vastgehouden in de holte die wordt gevormd door beide handen samen te brengen. Het uiterlijk van de zeepbel verandert naargelang de weersomstandigheden. De eerste opname, die hier wordt voorgesteld, gebeurde in België bij een temperatuur van 16 °C. De zeepbel bestaat uit een veelheid aan kleuren die worden gevormd door het licht dat wordt weerspiegeld in de bel. De video-opname duurt net zo lang tot het membraan van dit voorlopige object uiteenspat. In Canada bij -20 °C wordt het membraan hard. In Congo bij

een temperatuur van 25 °C wordt het kleiner en verschijnen spiraallijnen. Het experiment onthult een magisch landschap dat in de handpalmen een gecondenseerde weergave is van de omgevingscontext.

27 MARIE-ANGE CAMBRUZZI

Baudour (BE), 1976

CONSONANCE

1998, installatie (bak in zink, water en witte kleurstof, witte trompetlelie).

Zoals in haar hele oeuvre zijn de vormen en materialen, die geïnspireerd zijn op literaire teksten en gedichten, beladen met een vrouwelijkheidssymboliek. Dit werk stelt een witte lelie voor (wordt geassocieerd met de puurheid van de Maagd Maria) die als een fallussymbool uit rustig en melkwit water opstijgt. Zoals een "lijkwade van water" verwijst het werk naar de mythologische figuur Ophelia waarover Gaston Bachelard schrijft: "water is het fundamentele, organische symbool van de vrouw die alleen maar kan wenen om haar verdriet". Via allerlei symbolen en betekenissen stelt Cambruzzi een irreële ruimte voor waarvan de zuiverheid verwijst naar een fantastisch landschap.

¹ VLASSELAER, Jean-Pierre, catalogus van de tentoonstelling *Bruissements d'âme, mouvement d'art* in het Cultuurhuis van Doornik in 1998.

² BACHELARD, Gaston, *L'Eau et les Rêves – Essai sur l'imagination de la matière*, Parijs, Boekhandel José Corti, 1942, p.112.

28 RUPTZ

(BE), 1975 – 1978

PANORAMA D'EGGISHORN

Ongedateerd, 6 zeefdrukken op gemaroufleerd papier op spaanplaat.

Tussen 1975 en 1978 hebben de leden van het collectief Ruptz (Marc Borgers, Anne Frère en Jean-Louis Sбилle) een aantal artistieke interventies uitgevoerd die de groep op het snijvlak van toen opkomende praktijken plaatst: video art, performance, body art, fotoreeksen, kunstuitgaven, sociologische kunst en zelfs een esthetica van de communicatie. Deze interventies, die ongehoord radicaal waren voor België, werden door hun uitvoerders ervaren als levensnoodzakelijk. Het *Panorama d'Eggishorn* is het eerste kunstwerk van Marc Borgers na zijn studies en is duidelijk beïnvloed door zijn samenwerking met de andere leden van Ruptz. Zijn vertrekpunt is een gravure uit 1811 van de Zwitserse berggids Baedeker. Borgers creëert verschillende versies van *Panorama d'Eggishorn* overeenkomstig de 4 seizoenen, in zeefdruk, met diamant en glaspoeder. Hij speelt met het realistisch universum van foto's dat hij verstoort door de betovering die uitgaat van het glinsterende beeld. Op die manier stelt hij de kunst, en de ermee samenhangende taboes en grenzen, in vraag.

29 SIMONA DENICOLAI & IVO PROVOOST

Milan (IT), 1972 & Diksmuide (BE), 1974

RESIDENZ

2000-2005, installatie (RESIDENZ maquette, 5 Playmobil maquettes, foto's, tekening, 2 video's, krant A3TRAVHYDRO, groene plant, enz.)

HELLO, ARE WE IN THE SHOW? CONSTELLATION

2014, video-installatie.

Productiehuis S.O.I.L., met de steun van het VAF, in samenwerking met Solang Production Paris Brussels.

Residenz beschrijft het ontwerp van een openbaar beeldhouwwerk waarvan het interieur eigendom zou zijn van beide kunstenaars. Ze hebben het kunstwerk gemaakt in 2002 en 2003 tijdens hun verblijf in Parc Saint Léger in Pougues-les-Eaux (FR). Denicolai en Provoost vertrekken van prefab gebouwen die ter plaatse worden verkocht, zoals de chalet, loods of opslagtank. De vormen zijn al aanwezig in het landschap en door hun transformatie tot beeldhouwwerk stellen ze de grens tussen de openbare en privéruimte aan de orde. Het duo geeft zo artistieke waarde aan elementen die behoren tot de plaatselijke dagelijkse realiteit en belichten de economische structuur van deze regio. Ze leggen verbanden die een nieuwe ingesteldheid bij hun publiek teweegbrengen en die nieuwe uitdagingen creëren. Hun opzet is om onze relatie met kunst en met de ander nieuw leven in te blazen. De video-installatie stelt het animatiefilmproject *Hello, are we in the show?* voor dat uitkomt in 2017. Het biedt ons een blik op het dagelijkse leven in het Zoniënwoud. Ze tonen de fauna en flora, zonder het conserveren, het drijvend brood, de verf op de boomschorsen en de invloed van de stad Brussel vlakbij te verhullen. De film onderzoekt op die manier zowel de menselijke kijk als de invloed van de mens op de natuur. Dit uitgebreide project wordt voorgesteld als het vervolg op "De jachten van Maximiliaan", een reeks van 12 wandtapijten uit de XVIe eeuw, waarvan talloze details zichtbaar zijn in de animatiefilm.

30 MIRA SANDERS

Brussel (BE), 1973

SÉRIE ANE(C)DOTE

2009, zwart-wit druk op doek.

- > ORNAMENTEN
- > DE RING (MARIE-NOËLLE DAILLY)
- > TOTOR, TUTUR EN DE ANDEREN
- > DE SLAKKENBERG SAINT-CHARLES
- > DE LOOP VAN DE SAMBER
- > EEN TOERISTISCHE WANDELING (JAN SANDERS)
- > UITSPATTINGEN VAN CAROLO
- > DE TAFEL DIE NIET LANGER BESTAAT (PIERRE DAILLY)

Mira Sanders heeft een heel persoonlijk en veelvormig oeuvre. Na de ontdekking van het boek "Espèces d'espaces" van Georges Perec omschrijft Sanders zich als "ruimtegebruiker". Vanuit haar onderzoek naar de invloed van onze culturele conditionering op onze waarnemingsystemen doorkruist ze de stad en experimenteert subtiel met plaatsen en persoonlijke meningen

van bewoners die ze tegenkomt. Behalve haar mengeling van tekeningen, notities, video's, gesprekken, geluidsopnamen en installaties verbeeldt ze ook de onderbuik van de stad. Privé en publiek, werkelijkheid en ervaringen lopen door elkaar en vermengen zich om nieuwe gebieden te creëren die open en polysemisch zijn. De série Ane(c)dote toont, met op de achtergrond een opengevouwen kaart van de stad Charleroi, het architecturale patrimonium van Carolo, de Ring, de Samber, enz. aan de hand van anekdotes en persoonlijke meningen.

31 JACQUES LIZÈNE

Ougrée (BE), 1946

PETITE USINE BLANCHE
SCULPTURE NULLE,
ARCHÉOLOGIE CONTEMPORAINE

1988, sculptuur (metaal, pleister).

Jacques Lizène omschrijft zichzelf als een "Kleine Luikse Meester uit de tweede helft van de XXe eeuw". Hij vertelt dat toen hij als baby uit de kraamkliniek kwam het eerste dat hij zag de bakstenen muur van de staalfabriek Cockerill in Seraing was. Deze achtergestelde industriewijk in een omgeving die vervuild is door de rookpluimen uit de fabrieksschoorstenen behoort sindsdien tot zijn woonomgeving. Zijn *Petite usine blanche* spot met de fascinatie voor industriële archeologie en met etnisch nationalisme. De titel verwijst ook naar de reclameslogan van de voormalige Belgische bank Krediet aan de Nijverheid ("Het Blauwe Fabriekje"). En ook al sluit de titel aan op een stuk geschiedenis van het Waalse landschap, toch heeft het werk zijn eigen afstamming en zijn eigen waarden (hoewel ze negatief zijn), maar ook een zekere poëzie.

32 EMILIO LÓPEZ-MENCHERO

Mol (BE), 1960

CAP. MAX. BPS22.

2016, afdrukken op papier groot formaat 180 gram – Editie 1/5. / Productie: BPS22

Het oeuvre van López-Mencheró probeert in te grijpen in de werkelijkheid. Het lichaam en de identiteit vormen de pijlers van zijn werkwijze. Het lichaam is een verhoudingsmaat, verzamelaarsplaats van zenuwstromen of gefantaseerd "object", maar is ook de geleider van elke identiteitsconstructie. *Cap. Max.* refereert aan Ernst Neufert en Adolf Loos. De eerste heeft een aantal normen geïntroduceerd waaronder de norm die het maximale menselijke volume vastlegt voor kleine openbare ruimten zoals liften. Deze capaciteit heeft López-Mencheró geïllustreerd aan de hand van geschematiseerde personages vanuit vogelperspectief die doen denken aan de rasterstructuur van Roy Lichtenstein of de kat van Geluck. De tweede persoon waarnaar de titel verwijst is Adolf Loos. Hij verdedigt in "Ornament en misdaad" een strenge soberheid in de moderne architectuur. Als reactie hierop maakt López-Mencheró van *Cap. Max.* "een versierings-misdaad waarbij hij de ruimte tatoeëert met haar hoofdfunctie: menselijke bewoning". Op die manier stelt hij een extreme rationalisatie van de ruimte ter discussie.

¹ LOOS, Adolf (1870, Brünn (CZ) - 1933, Wenen (AT)), *Ornement et Crime: et autres textes* ["Ornament und Verbrechen"], Parijs, Payot et Rivages (Coll. "Rivages poche / Petite bibliothèque"), vert.: Sabine Cornille en Philippe Ivernel, nr. 412, 2003.

² BERGILEZ, Jean-Didier, GUYAUX, Marie-Cécile, PATTEEUW, Véronique (dir.), *Emilio López-Mencheró. Alles ist Architektur*, Brussel, CIVA (Coll. Jeunes Architectures), A16, 2007, p.42.

33 BENOÎT ROUSSEL

Luik (BE), 1967

A HOUSE INSIDE A HOUSE

2000, sculptuur (Schuimkarton en karton, acrylverf).

Het werk van Benoît Roussel gaat over perceptie, relaties, de verhouding tot privé-eigendom en macht. Zijn vertrekpunt is de woonomstandigheden in een stadsomgeving. Hij maakt maquettes die op het eerste gezicht beantwoorden aan de normen die worden toegepast in de architectuur. De kunstenaar wil geen typologie vastleggen, maar alleen zijn eigen visie vormgeven. Deze maquettes symboliseren dus een hele reeks plastische, maatschappelijke en culturele uitdagingen. Het vrijstaand huis, wat wordt beschouwd als het algemene individualiseringsmodel, is eerst een mentale architectuur, een plaatselijk project alvorens een bouwproject te worden. In die zin symboliseert de maquette *A house inside a house*, die bestaat uit twee individuele maar elkaar overlappende huizen, de conflicten, frustraties en verwikkelingen van het verlangen naar een vrijstaand huis.

34 XAVIER MARY

Luik (BE), 1982

HEXAGONE

2008, moduleerbare sculptuur (Afdruk "Flat Bed" op dubbel gegroefd karton, satellietfoto van de gevangenis van Fleury-Mérogis).

Xavier Mary isoleert motieven en tekens uit objecten om hun grafische kracht te benadrukken. Hij is ook gefascineerd door de lijnen en vormen van industriële materialen (met name snelwegen) die hij gebruikt als een volwaardige sculpturale materie. Het is niet zijn bedoeling om deze verschillende dragers te veredelen. Hij behandelt ze integendeel radicaal en brutaal om ze om te vormen tot zijn eigen plastische taal. Deze kartonnen *Hexagone* illustreert de plastische en technische kwaliteiten van dit materiaal dat zich gemakkelijk laat vouwen en ontvouwen om een driedimensionale vorm aan te nemen. Bovendien toont Mary ons met dit werk de krachtige architecturale vormen van de gevangenis van Fleury-Mérogis, één van de grootste penitentiaire centra in Europa, op satellietfoto's van *Google Earth*. Deze software heeft onze perceptie van de wereld getransformeerd aangezien we met dit programma vanuit onze woonkamer kunnen reizen en een gebied tot in de kleinste details kunnen bevatten.

35 SÉBASTIEN LACOMBLEZ

Charleroi (BE), 1983

LANDSCAPES

2014, lambda reeksen gelijmd op Dibond.

De reeks *Landscapes* toont raadselachtige landschappen die de toeschouwer niet kan thuisbrengen. Deze monochrome afbeeldingen zijn virtueel. Ze zijn gecreëerd door een complex computer-procedé dat gebaseerd is op het experiment. De esthetische benadering is hier nauw verbonden met geluid. Sébastien Lacomblez creëert via software een geluidslaag om een reliëf te bekomen.

Uit de opeenvolging van lagen ontstaan beelden, waaruit Lacomblez deze haalt die kunnen zorgen voor twijfel. Het digitale bestand van het geselecteerde beeld wordt vertaald in licht en afgedrukt op lichtgevoelig papier. Het landschap krijgt op die manier vorm zowel door de gebruikte techniek als door onze perceptie. Sébastien Lacomblez biedt de toeschouwer denkbeeldige landschappen die worden gecreëerd door informatica. Met deze werken wil hij de verhouding tussen de natuur en het leven in zijn evolutie ter discussie stellen.

36 BRUNO GOOSSE

Namen (BE), 1962

CLASSEMENT DIAGONAL

2016, installatie (video, foto's, stoffen, enz.).

Co-productie: BPS22 en de kunstenaar.

De belangstelling van Bruno Goosse voor de wijze waarop een tekst, in het bijzonder een juridische tekst, en zijn fictionele constructie onze band met de werkelijkheid, met het beeld en met de kunst bepalen, is de aanleiding voor een studie die probeert vorm te geven aan deze relaties. Goosse startte in 2013 met *Classement diagonal* toen hij leerde dat het terrein waar de Slag bij Waterloo heeft plaatsgehad als eerste in België beschermd werd (in 1914). Hij probeert vervolgens het belang en de uitdagingen van het behoud van een slagveld te begrijpen. Via deze installatie die bestaat uit foto's, documenten, anekdotes, historische feiten en videocreaties legt Bruno Goosse momenten vast die de logica van de klassering, bescherming, conservatie en restauratie blootleggen, terwijl hij ook de uniformisering, normalisering en rationalisering onderzoekt. Deze begrippen worden vormgegeven door stroken stof die doen denken aan de mechanisering van het werk, waarvan het in 1801 uitgevonden jacquardmechanisme de oorsprong vormt.

37 POL PIERART

Luik (BE), 1955

JE N'AIME PAS LES MYTHES ÇA FAIT DES TROUS DANS LES MÉMOIRES

1998, zwart-wit foto.

EN BELGIQUE LE CIEL EST TOUJOURS PLEU. (SÉRIE LIÉGEOISE)

1998, zwart-wit foto.

Behalve de vele woordspelingen in zijn hele oeuvre, is Pol Pierart gefascineerd door de relatie tussen kunst en toeschouwer. Hij verkiest humoristisch taalgebruik dat hij op een ludieke manier in verband brengt met zijn afbeeldingen. Op basis van eenvoudig maar doeltreffend materiaal en alledaagse voorwerpen maakt hij insceneringen die doordrongen zijn van sarcasme en poëzie. Zijn favoriete formaat is de briefkaart omdat deze intimistisch is en verwijst naar herinneringen. Met dit werk stelt hij onze verhouding tot mythes ter discussie. Op de achtergrond zien we de Leeuw van Waterloo op zijn heuvel. Dit is Bruno Goosse niet ontgaan. Hij heeft namelijk twee foto's van Pierart geïntegreerd in zijn installatie *Classement diagonal*. De gekozen invalshoek van Pol Pierart zet zijn these kracht bij.

IN DE MARGE VAN DE TENTOONSTELLING

ZAT. 8.10.16 - 12.11.16 - 10.12.16 - 14.01.17 - 11.03.17 / 11:00 > 12:30
APERITIEFLEZINGEN / CYCLE #1

L'ART CONTEMPORAIN EN 10 QUESTIONS! met Pierre-Olivier **Rollin**, directeur van BPS22

DÉPAYSER LE PAYSAGE met Nancy **Casielles**, curator bij BPS22

DE LA COLLECTION AU MUSÉE met Dorothée **Duvivier**, curator bij BPS22

QUI SUIS-JE? L'ARTISTE met Nancy **Casielles**, curator bij BPS22

LA PEINTURE SE DÉCOMPOSE met Pierre-Olivier **Rollin**, directeur van BPS22

VRIJ. 21.10.16 - 9:30 > 16:30

GRAND ANGLE: ENTRE NATURE ET CULTURE
DAG VAN REFLECTIE

Met Bruno **Goosse**, kunstenaar, Véronique **Nahoum-Grappe**, antropoloog, Thierry **Paquot**, filosoof, enz.

Gespreksleider: Pascal **Claude**, journalist bij La Première (RTBF).

ZON. 23.10.16 - 27.11.16 : 14:30

FILOSOFISCHE VIERUURTJES - CYCLE #2

Met Maud **Hagelstein**, kunstfilosoof en onderzoekster aan de ULG.

ZAT. 17.12.16 > ZON. 18.12.16 - 11:00 > 19:00

CARBONEPAPIER - EXPO-VERKOOP

In samenwerking met BPS22 stellen Corinne **Clarysse** en Nicolas **Belayew** van het collectief "6001 is the new 1060" de eerste editie voor van *Papier Carbone*, een festival rond de gedrukte afbeelding en uitgaven op kleine schaal. Een gebeuren dat u laat kennismaken met het werk van heel wat kunstenaars, collectieven en uitgevers in een ruime waaier van disciplines gaande van etsen tot zeefdrukken, boekbinden, risografie, enz.

Een weekend lang staan workshops en verrassingen allerhande op het programma.

DE VOLGENDE TENTOONSTELLINGEN

MARTHE WÉRY. WERK, DOCUMENTEN EN RESEARCH
IN DE COLLECTIES VAN DE PROVINCIE HENEGOUWEN EN VAN BPS22
25.02 > 21.05.17

Marthe Wéry (1930-2005) is een belangrijk Belgisch kunstenares uit de tweede helft van de 20e eeuw, met internationale bekendheid. Ze liet een rijk oeuvre na waarin ze de mogelijkheden verkende van de niet-figuratieve schilderkunst.

De grote kunstwerken die stelselmatig door de Provincie Henegouwen werden aangekocht, werden in 2012 aangevuld met een belangrijke schenking van de familie van de kunstenares aan BPS22. Zo levert de tentoonstelling een volledig overzicht van haar hele oeuvre met niet alleen een aantal belangrijke werken maar ook heel wat onuitgegeven en zeldzame documenten. Een essentiële (her) ontdekking!

BPS22 @ ADAM > PLACE DE BELGIQUE – 1020 BRUSSELS

ARTVIEW#5. BPS22 – ART OBJET

25.06 > 03.09.17

In het kader van de 5de editie van Artview, ontvangt het ADAM het BPS22.

In het kielzog van de readymades van Duchamp en dat van de Pop Art verzamelt deze tentoonstelling een tiental werken (Michel François, Wim Delvoye, Méret Oppenheim, Gilbert & George, Maarten Baas, Marcel Mariën) van de collectie van de Provincie Henegouwen op de grens tussen design en plastische kunsten.

Bd Solvay, 22
B-6000 Charleroi
T. +32 71 27 29 71
E. info@bps22.be

Het museum is te bezoeken van dinsdag tot zondag, van 11:00 > 19:00.

Gesloten op maandag, op 25.12, 01.01 en indien geen tentoonstellingen.

PRIJZEN:

6€ / senioren: 4€ / studenten en werkoekenden: 3€ /-12 jaar: gratis / Ticket Article 27

Groepen van minimum 10 personen: 4€

Gids: 50€ of 60€ (weekend) per groep van 15 personen.

WEB APPLICATION beschikbaar op <http://guide.bps22.be>

BP
S²²

MUSÉE D'ART
DE LA PROVINCE
DE HAINAUT

BOULEVARD SOLVAY, 22
6000 CHARLEROI
BELGIQUE

WWW.BPS22.BE